

Suriyeli Mülteci Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları ile İyimserlik ve Kötümserlik Düzeyleri Arasındaki İlişki

The Relationship Between Syrian Refugee Students' Attitudes Towards Physical Education Classes and Levels of Optimism and Pessimism

*Neşe Genç¹

¹ T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Ziyapaşa Ortakolu, nssnmz_@hotmail.com, 0000-0002-4824-4771

ÖZET

Bu araştırma, Suriyeli mülteci öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile iyimserlik ve kötümserlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. İlişkisel tarama modeli temel alınarak tasarlanan araştırmanın evrenini, Adana ilinde ortaokul seviyesinde eğitim gören Suriyeli mülteci öğrenciler oluşturmaktadır. Ölçüt örnekleme yöntemi kullanılarak dört farklı okuldan seçilen toplam 350 mülteci öğrenci, araştırma örneklemini temsil etmektedir. Veriler, "Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği" ve "Ergenlerde İyimserlik/Kötümserlik Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. İstatistiksel analizlerde Pearson korelasyon analizi ve çoklu regresyon analizi yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçları, Suriyeli mülteci öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutum alt boyutları ile iyimserlik düzeyleri arasında pozitif yönde ve farklı düzeylerde anlamlı ilişkiler olduğunu göstermektedir. Ayrıca, beden eğitimi dersine yönelik tutum alt boyutlarının kötümserlik düzeyi ile negatif ve farklı düzeylerde anlamlı ilişkili olduğu bulunmuştur. Son olarak, beden eğitimi dersine yönelik tutum alt boyutlarının hem iyimserlik hem de kötümserlik düzeyini anlamlı bir şekilde yordadığı belirlenmiştir. Beden eğitimi dersine yönelik tutum alt boyutlarının iyimserlik puanlarındaki toplam varyansın %65'ini, kötümserlik puanlarındaki toplam varyansın %60'ını açıkladığı görülmüştür. Bu bağlamda, beden eğitimi dersine ilişkin tutumların öğrencilerin iyimserlik ve kötümserlik algılarını etkileyebileceği sonucuna varılmıştır. Bu bulgular, mülteci öğrencilerin eğitim deneyimlerini daha iyi anlama ve destekleme çabalarına ışık tutabilir.

Anahtar Kelimeler: Mülteci Öğrenci, Beden Eğitimi Dersi, İyimserlik, Kötümserlik

ABSTRACT

This research aims to examine the relationship between the attitudes of Syrian refugee students towards physical education classes and their levels of optimism and pessimism. The study, designed based on the relational survey model, encompasses Syrian refugee students receiving education at the middle school level in Adana province. By using the criterion sampling method, a total of 350 refugee students selected from four different schools represent the research sample. The data was collected using the "Physical Education Attitude Scale" and the "Optimism-Pessimism Scale for Adolescents". Statistical analyses employed Pearson correlation analysis and multiple regression analysis. The research findings indicate significant positive relationships at different levels between the sub-dimensions of attitudes towards physical education classes and levels of optimism among Syrian refugee students. Furthermore, it has been found that the sub-dimensions of attitudes towards physical education classes are negatively and significantly associated with the level of pessimism. Lastly, it was established that the sub-dimensions of attitudes towards physical education significantly predicted both optimism and pessimism perceptions. It has been observed that the sub-dimensions of attitudes towards physical education classes explain 65% of the total variance in optimism scores and 60% of the total variance in pessimism scores. In this context, it has been concluded that attitudes towards physical education can influence students' perceptions of optimism and pessimism. These findings may shed light on efforts to better understand and support the educational experiences of refugee students.

Keywords: Refugee Students, Physical Education Class, Optimism, Pessimism

Citation: Genç, N. (2023).

Suriyeli Mülteci Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları ile İyimserlik ve Kötümserlik Düzeyleri Arasındaki İlişki. Herkes için Spor ve Rekreasyon Dergisi, 5 (2), 70-77.

Gönderme Tarihi/Received Date:
06.10.2023

Kabul Tarihi/Accepted Date:
29.11.2023

Yayımlanma Tarihi/Published Online:
30.12.2023

<https://doi.org/10.56639/jsar.1372466>

* Corresponding author:
nssnmz_@hotmail.com

GİRİŞ

Tarih boyunca, birçok insan, insan hakları ihlalleri, savaş, şiddet, toplumsal görüş ayrılıkları, sosyal, politik ve dini nedenlerle zorla yerlerinden edilmiştir. Yaşadıkları zorunlu göç sonucunda, insanlar kendi ülkelerinden uzaklaşmak ve yeni bir hayata başlamak zorunda kalmışlardır. Uluslararası mülteci hukukunun özünü oluşturan 28 Temmuz 1951 tarihli Cenevre Sözleşmesi'ne göre mülteci: "ırkı, dini, milliyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri nedeniyle zulüm göreceği konusunda haklı bir korku taşıyan bu yüzden ülkesinden ayrılan ve korkusu nedeniyle geri dönemeyen veya dönmek istemeyen kişidir" (UNHCR, 2017). Mülteci olmak, sadece fiziksel bir yer değişikliği değil, aynı zamanda kültürel, sosyal ve psikolojik bir uyum sürecini de içermektedir. Mülteciler, gittikleri ülkede kabul görmek ve yeni bir yaşam kurmak için uzun ve zorlu bir yolculuğa çıkarlar. Bu yolculuk sıklıkla dil, kültür ve toplumsal normlara uyum sağlama çabalarını içermektedir.

2011 yılında başlayan Suriye iç savaşı, Türkiye'yi sınır komşusu olması nedeniyle en fazla etkileyen ülkelerden biri haline getirmiş ve Türkiye, dünya genelinde en fazla mülteciye ev sahipliği yapan ülkelerden biri olarak öne çıkmıştır. Büyük mülteci nüfusu arasında, özellikle okul çağındaki çocuklar önemli bir yer tutmaktadır. İlk başlarda Geçici Eğitim Merkezleri (GEM) adı verilen özel eğitim merkezlerinde eğitim alan mülteci çocuklar, zaman içinde GEM'lerin kapatılmasıyla devlet okullarında eğitimlerine devam etmektedirler. Ancak, Suriye'deki savaşın yol açtığı göç, özellikle kadınlar ve çocuklar üzerinde derin etkiler bırakmıştır (Nar, 2008). Göç eden bir çocuk için, yeni bir ülkeye adapte olmak ve yeniden yaşama uyum sağlamak oldukça karmaşık bir süreçtir (Hooper, 2015). Bu sürecin içinde, eğitim çağındaki çocuklar için yerel eğitim sistemine ve sosyo-kültürel çevreye uyum sağlama önemli bir yer tutmaktadır. Yetişkinlere göre, çocuklar bu süreçte daha fazla zorluk yaşayabilirler (Boyden vd., 2002). Okullar, çocukların sosyal ve duygusal becerilerini geliştirmeleri, zihinsel sağlıklarını desteklemeleri ve farklı okullardan gelen öğrenciler gibi

çeşitli gruplar arasındaki etkileşimi teşvik etmeleri için doğal bir platform sunabilir.

Her öğrencinin içinde bulunduğu duruma karşı bakış açısı, olayları algılayış şekli ve geleceğe dair umutları farklıdır. Bazı öğrenciler ortaya çıkan yeni durumlara daha olumlu yaklaşırken bazı öğrenciler de karamsar bir tutum sergilemektedir. İyimserlik, olumlu bir perspektife sahip olmayı ifade etmektedir. İyimser öğrenciler, olayları daha olumlu bir şekilde değerlendirme eğilimindedirler. Geleceği umutla görürler ve olumsuz olayları genellikle geçici olarak kabul ederler. İyimserler, güzel şeylerin sürekli olacağına inanmaktadır (Bockorny, 2015). Kötümser öğrenciler ise, olayları daha olumsuz bir şekilde değerlendirme eğilimindedirler. Geleceği daha karamsar bir şekilde görürler ve olumsuz olayları genellikle kalıcı olarak kabul ederler. Kötümserler, zorluklarla karşılaştıklarında umutsuzluğa kapılma ve çözüm bulma konusunda daha az motivasyona sahip olabilirler. İyimserlik ve kötümserlik istemli olduğu kadar istemsiz de gerçekleşebilmektedir. İyimserlik, %25 kalıtsal olan ancak sosyal etkiler tarafından da öğrenilebilen ve şekillendirilebilen bireysel bir niteliklidir (Meevissen vd., 2011; Segerstrom, 2007). İyimserlik kısmen bireylerin dünya görüşlerini yeni yaşam koşullarına uyum sağlamak için ayarlamalarının bir sonucu olarak değişebilir.

Savaşın olumsuz etkilerini gören ve bunu yaşamları üzerinde hisseden çocuklar, geleceğe dair umutsuz ve olumsuz beklentiler geliştirebilir. Yetişkinlerde olduğu gibi çocuklarda da yaşamdan alınan haz iyimserlik ve kötümserlik durumlarında değişimine neden olmaktadır. Tez ve antitez yaklaşımı, konuyu daha anlaşılır hale getirmek için oldukça etkili bir yöntemdir. Bu bağlamda, kötümser bireyler, olumsuz olayların sürekli bir durum olarak kabul edilmesine eğilim gösterirken, iyimserler ise bu durumun aksini savunurlar. İyimserlik, Carver ve Scheier (2014) tarafından tanımlandığı gibi, umudu ve öz yeterliliği içeren daha geniş bir özellik olarak kabul edilir (Carver & Scheier, 2014). Yapılan çalışmalar karamsar olmaktan ziyade iyimser olmanın daha fazla motivasyon, mutluluk ve yaşam doyumu ile ilişkili olduğunu, (Blasco-Belled vd., 2022; Gallagher vd., 2019) iyimser öğrencilerin, kendi geleceğiyle ilgili olumlu beklentilere sahip olduğunu (Sürücü, 2016; Hırlak vd., 2017) ortaya çıkarmıştır. Ancak, mülteci öğrencilerin iyimserlik algılarını arttırmak büyük eğitim eşitsizlikleri ve mülteci öğrencilerin okuldaki deneyimlerine ilişkin sınırlı anlayış nedeniyle karmaşık bir süreçtir (McIntyre & Hall, 2020). Araştırmalar, mülteci öğrencilerin çoğunun okullarda dil sorunları yaşadığını, akranları tarafından kabul edilmediğini ve dışlandığını, ayrıca ırkçılık ve akran zorbalığına maruz kaldıklarını vurgulamaktadır (Bulut vd., 2018; Ziaian vd., 2018).

Beden eğitimi dersleri, mülteci öğrencilerin genel refahı artırmasını, (Bailey, 2006; Dhillon vd., 2020; Spaaij vd., 2019) başkalarıyla sosyal bağlantılar kurmasını, (Carpenter, 2010; Dhillon vd., 2020; Kılıç, 2020; Luguetti vd., 2021) kendi güçlü yanlarını keşfetmesini, (Spaaij & Oxford 2018) toplumsal açıdan bütünleşmesini (Bal, 2010) ve iyimserlik düzeyinin artmasını (Hırlak, 2017; Sürücü, 2016) sağlamada önemli bir rol üstlenmektedir. Yapılan çalışmalar beden eğitimi ve sporun mülteci öğrencilerin uyum sürecine yardımcı olacak destekleyici yapıları olduğunu vurgulamaktadır (Cseplö vd., 2022; Dhillon vd., 2020; Fader vd., 2019; Pink vd., 2020; Spaaij vd., 2019). Beden eğitimi dersleri farklı kültürel arka planlardan gelen öğrencileri bir araya getirmektedir (Dhillon vd., 2020). Beden eğitimi dersinin diğer okul derslerine göre en büyük avantajı, pratik ve iletişimsel karakterinin, katılım için aslında ne konuşmaya ne de okumaya ihtiyaç duyulduğundan kültürel farklılıkları ortadan kaldırmasıdır (Rosenberg vd., 2003). Ayrıca, literatürdeki bazı çalışmalar, beden eğitimi ve spor dersine olan tutumun akademik başarı motivasyonunu desteklediğini (Akandere vd., 2010) ve öğrencilerin okula ait olma duygusunu artırdığını göstermektedir (Uğraş & Özen, 2020).

Beden eğitimi faaliyetlerinin okullarda yer bulduğu alan beden eğitimi ve spor dersidir. Türkiye’de ortaokulda beden eğitimi ve spor dersi haftada 2 saat zorunlu ders olarak okutulmaktadır. Beden eğitimi dersleri, mülteci öğrencilere başarılı oldukları bir alan sunarak, genel motivasyonlarını artırma potansiyeline sahiptir ve bu durum, iyimserliklerini teşvik etme konusunda olumlu bir etki yaratabilir. Ancak, mülteci öğrencilerin ihtiyaçlarına duyarlı bir şekilde tasarlanmış derslerin sunulması önemlidir (Lundkvist vd., 2020).

Mevcut mülteci araştırmaları, yerleşim ve sporla, (Jeanes vd., 2015; Rosso & McGrath, 2016) kültürel farkındalık ve kültürleşmeyle (Bartsch & Rulofs, 2020; Thomas vd., 2016) ve mülteci öğrencilerin psikolojisi ve sağlığı (Cabot, 2016; Malsbary, 2016) ile ilgilidir. Çok kültürlü sınıflarda öğrencilerin beden eğitimi deneyimlerini inceleyen giderek artan sayıda çalışma bulunmaktadır (Azzarito vd., 2017; Dündar, 2019; Güven vd., 2022; Hudson vd., 2023; Sağın vd., 2022; Spaaij vd., 2019). Ancak beden eğitimi dersinin bu bağlamdaki özel rolü ve mülteci kökenli öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile ilgili çalışmalar (Cseplö vd., 2022; Harwood vd., 2020; Ley & Barrio, 2019; Papageorgiou vd., 2021) sınırlıdır ve hiçbiri mülteci öğrencilerin beden eğitiminin ve spor dersine yönelik tutumu ile iyimserlik ve kötümserlik algısına odaklanmamıştır. Çalışma, Suriyeli mülteci öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile iyimserlik ve kötümserlik düzeyleri arasındaki ilişkiye ışık tutmaya çalışmaktadır.

Çalışma kapsamında aşağıdaki araştırma soruları sorulmuştur:

1. Mülteci öğrencilere göre beden eğitimi dersine yönelik tutumları (ders saati, derse ilgi, öğretmene karşı tutum) ile iyimserlik ve kötümserlik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Mülteci öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları (ders saati, derse ilgi, öğretmene karşı tutum), iyimserlik düzeylerini anlamlı olarak yordamakta mıdır?
3. Mülteci öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları (ders saati, derse ilgi, öğretmene karşı tutum), kötümserlik düzeylerini anlamlı olarak yordamakta mıdır?

GEREÇ ve YÖNTEM

Araştırmanın Modeli: Araştırma, Suriyeli mülteci öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile iyimserlik ve kötümserlik düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacı ile ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır. İlişkisel tarama modeli,

bir durumu veya olayı objektif bir şekilde tasvir ederek, bu durumu etkileyen değişkenler arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkinin derecesini incelemeyi amaçlayan bir araştırma yöntemidir (Kaya vd., 2012). Bu tür araştırmalarda, değişkenler arasındaki ilişkilerin doğası ve derecesi analiz edilerek, bir veya daha fazla değişkenin diğerlerini ne şekilde etkilediği veya birlikte nasıl değiştiği anlaşılmasına çalışılmaktadır. İlişkisel tarama modelinde, gerekli verilerin elde edilmesi için yöntemlerin uygulanması kadar, bu yöntemlerin sürece müdahale etmemesi önemlidir (Büyüköztürk vd., 2008). Bu yöntem, bilim insanlarına karmaşık ilişkileri ve etkileşimleri daha ayrıntılı bir şekilde inceleme olanağı sunar ve bu nedenle araştırmacılar için önemli bir analiz aracıdır.

Araştırma Grubu: Araştırmanın evrenini 2022-2023 eğitim öğretim yılında Adana ilinde bulunan Suriyeli mülteci öğrenciler, örnekleme ise Adana merkez ilçelerinde ortaokul kademesinde bulunan 193 erkek, 170 kadın olmak üzere toplamda 363 Suriyeli mülteci öğrenci oluşturmaktadır. Ölçek setini hatalı veya eksik dolduran 13 öğrenci, çalışma dışı bırakılmış ve sonuçlar 350 öğrenci üzerinden analiz edilmiştir. Araştırmada, örneklem olarak Adana ilinde yer alan 4 okul seçilmiştir. Örneklem, belirli ölçütleri karşılayan durumların incelenmesine olanak sağlayan ölçüt örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmiştir (Yıldırım & Şimşek, 2008). Örneklem seçilirken, Suriye'den göç etmiş olma, Türkiye'de ortaokul seviyesinde eğitim alıyor olma ve Türkçeyi anlayabilme şartlarına dikkat edilmiştir. Ayrıca, ölçek sorularını anlama ve yorumlama düzeyini belirlemek amacıyla, Türkçe öğretmenlerinden destek alınmıştır. Bu destekle, özellikle ana dili Türkçe olmayan çocukların ölçek sorularını anlama ve yorumlama yetenekleri üzerine ek bir değerlendirme sağlanmıştır. Araştırma yapılacak okulların seçiminde, okulun fiziki koşulları, Suriyeli öğrenci sayısı, okul yönetiminin araştırmaya karşı tutumu, öğrencilerin Türkçe dilini konuşma ve anlama becerileri ile öğrencilerin özellikleri gibi faktörler göz önünde bulundurulmuştur. Çalışmanın gerçekleştirilmesi için velilerle iletişime geçilmiş ve katılım için gerekli izinler alınmıştır.

Veri Toplama Aracı: Araştırma katılımcılarından veri toplamak amacıyla üç bölümden oluşan bir araştırma formu kullanılmıştır. Formun ilk bölümü, katılımcıların kişisel bilgilerini içeren sosyo-demografik soruları içermektedir. İkinci bölümde, "Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği" (BETÖ) bulunmaktadır. Üçüncü ve son bölümde ise "Ergenlerde İyimserlik/Kötümserlik Ölçeği" yer almaktadır.

Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği (BETÖ): Araştırmada, Kır (2012) tarafından geliştirilen "Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği" (BETÖ) kullanılmıştır. Ölçek tasarımı beşli Likert tipi bir derecelendirme ölçeği benimsenmiştir. Katılımcılar, her bir maddeye cevap verirken "1-Tamamen Katılıyorum, 2-Katılıyorum, 3-Kararsızım, 4-Katılmıyorum, 5-Kesinlikle Katılmıyorum" şeklinde derecelendirmelerde bulunmuşlardır. Ölçeğin faktör analizi sonucunda, ölçek 3 farklı faktör altında toplanmış ve toplam madde sayısı 20'ye düşürülmüştür. İç tutarlılık analizleri sonuçlarına göre, Faktör 1 (Derse İlgisi) için Cronbach'ın Alpha (α) katsayısı 0,88, Faktör 2 (Öğretmene Karşı Tutum) için 0,80 ve Faktör 3 (Ders Saati) için 0,67 olarak hesaplanmıştır (Kır, 2012).

Mevcut araştırmanın Cronbach'ın Alpha (α) değerleri, Faktör 1 için 0,91, Faktör 2 için 0,85, Faktör 3 için 0,74 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar, ölçüm aracının iç tutarlılığının yüksek olduğunu göstermektedir, yani ölçek içindeki maddelerin birbiriyle uyumlu bir şekilde ölçtüğünü ve güvenilir olduğunu işaret etmektedir. Bu durum, kullanılan ölçeğin mülteci öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını güvenilir bir şekilde değerlendirmeye uygun olduğunu göstermektedir.

Ergenlerde İyimserlik/Kötümserlik Ölçeği: Araştırmada kullanılan İyimserlik/Kötümserlik Ölçeği, Çalışkan ve Uzunkol (2018) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, iyimserlik ve kötümserlik olmak üzere iki ana boyuttan oluşmakta ve toplamda 16 madde içermektedir. Ölçekte, iyimserlik boyutu 8 maddeyle temsil edilirken, kötümserlik boyutu da 8 maddeyle ifade edilmektedir. İlgili boyuttaki yüksek puanlar, katılımcının o boyuttaki düşünce veya tutumlarını yüksek bir düzeyde benimsemiş olduğunu göstermektedir. Ölçeğin güvenilirlik analizlerinde Cronbach Alfa katsayıları hesaplanmış ve iyimserlik boyutu için 0,86, kötümserlik boyutu için ise 0,82 olarak bulunmuştur.

Mevcut araştırmanın Cronbach'ın Alpha (α) değerleri, iyimserlik boyutu için 0,92, kötümserlik boyutu için ise 0,85 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi: Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ölçeğinin alt boyutları olan ders saati, derse ilgi ve öğretmene karşı tutumun mülteci öğrencilerin iyimserlik ve kötümserlik algılarını yordama gücünü belirlemek amacıyla çoklu regresyon analiz yöntemi kullanılmıştır. Çoklu regresyon analizi uygulanmadan önce, veri seti üzerinde aykırı değerlerin tespiti, verilerin normal dağılıma uygunluğunun değerlendirilmesi ve çoklu bağımsız değişkenler arasındaki ilişkinin varlığını değerlendiren varsayım testleri gerçekleştirilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterdiğini belirlemek için çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiştir. Her alt boyut için de skewness ve kurtosis değerleri -1 ile +1 arasında yer aldığı için verilerin normal dağılım gösterdiği (Tabachnick & Fidell, 2013) sonucuna ulaşılmıştır (bk. Tablo 1). Tek değişkenli uç değerler z puanları kullanılarak incelenmiştir. Örneklem sayısı 100'den fazla olduğu için z puanları referans aralığı olarak -4.00 ile +4.00 arasında ele alınmış ve bu aralık dışında herhangi bir veriye rastlanmamıştır (Mertler & Vannatta, 2016).

İyimserliğin yordanan değişken olarak belirlendiği çoklu regresyon analizinde, çok değişkenli uç değerlerini belirlemek için Mahalanobis uzaklıkları incelenmiş ve herhangi bir uç değere rastlanmamıştır. Bu sonuç, veri setindeki her bir gözlemin merkezi eğilime uygun bir şekilde dağıldığını ve istatistiksel anlamda aykırı değerlerin bulunmadığını göstermektedir. Çoklu bağımsız değişkenler arasındaki birlikte değişim varsayımının incelenmesi amacıyla, bağımsız değişkenlerin VIF tolerans değerlerine bakılmıştır. Tolerans değerleri, bağımsız değişkenlerin 0.40 ile 0.50 arasında değiştiğini göstermektedir, bu değerler 0.20'den büyüktür. VIF değerleri ise 1.964 ile 2.442 arasında değişmektedir, bu değerler 10'dan daha küçüktür. Ayrıca, bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon değerlerine de bakılmıştır ve en yüksek ilişkinin .90'ın altında olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar, bağımsız değişkenler arasında çoklu bağlantı problemi bulunmadığını göstermektedir (Tabachnick & Fidell, 2013).

Kötümserliğin yordayan değişken olarak ele alındığı çoklu regresyon analizinde, çok değişkenli uç değerlerin belirlenmesi için Mahalanobis uzaklıkları incelenmiş ve herhangi bir uç değer içeren veriye rastlanmamıştır. Bağımsız değişkenlerin tolerans değerleri .20'den büyük olduğu, VIF değerlerinin ise 1.084 ile 1.251 arasında değiştiği gözlemlenmiştir. Bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon değerlerine bakıldığında ise, en yüksek ilişkinin .90'ın altında olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlar, bağımsız değişkenler arasında çoklu bağlantı sorununun olmadığını doğrulamaktadır (Tabachnick & Fidell, 2013). Bu nedenle, çoklu regresyon analizinin yapılabilmesi için gerekli varsayımların doğrulandığı ve verilerin çoklu regresyon analizi için uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Etik Kurul İzni: Araştırmanın etik kurul izni Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulundan 18.05.2021 tarih ve 06 sayılı kararı ile alınmıştır.

BULGULAR

Araştırma kapsamında, mülteci öğrencilerin iyimserlik ve kötümserlik algıları ile ders saati, derse ilgi, öğretmene karşı tutum bağımsız değişkenlerin puan ortalamaları, standart sapmaları, en yüksek ve en düşük puanları, çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiştir. Bağımlı ve bağımsız değişkenlere ait betimsel istatistik sonuçları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Bağımlı ve Bağımsız Değişkenlerin Betimsel İstatistikleri

Değişkenler	N	\bar{X}	Ss	Min-Max	Çarpıklık	Basıklık
Bağımlı Değişkenler						
İyimserlik	350	3.58	.870	1.50-5,00	-.69	-.79
Kötümserlik	350	2.50	.843	1.17-4-50	.62	-.95
Bağımsız Değişkenler						
Ders Saati	350	3.86	.809	1.00-5,00	-.02	.96
Derse İlgi	350	3.77	.750	1.30-5,00	-.85	.10
Öğretmene karşı tutum	350	3.67	.810	1.00-5,00	-.57	-.58

Tablo 1 incelendiğinde, mülteci öğrencilerin iyimserlik puan ortalamasının 3.58 (Ss=.870), kötümserlik puan ortalamasının 2.50 (Ss=.843), ders saati puan ortalamasının 3.86 (Ss=.809) derse ilgi puan ortalamasının 3.77 (Ss=.750) ve öğretmene karşı tutum puan ortalamasının 3.67 (Ss=.810) olduğu görülmektedir. Araştırma bulgularına göre, en yüksek puan ortalamasının ders saati boyutunda olduğu söylenebilir.

Regresyon analizi öncesinde, bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkileri değerlendirmek amacıyla Pearson korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Değişkenlerin arasındaki ilişkileri inceleyen bu korelasyon katsayıları, Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Değişkenler Arasındaki Korelasyon Değerleri

Değişkenler	1	2	3	4	5
1.İyimserlik	1	-.77**	.70**	.73**	.69**
2.Kötümserlik	-.77**	1	-.68**	-.69**	-.65**
3.Ders Saati	.70**	-.68**	1	.69**	.59**
4.Derse İlgi	.73**	-.69**	.69**	1	.68**
5.Öğretmene karşı tutum	.69**	-.65**	.59**	.68**	1

Tablo 2'de değişkenler arası korelasyon değerleri incelendiğinde, mülteci öğrencilerin iyimserlik algısı ile ders saati ($r=.70$, $p<.01$) ve öğretmene karşı tutum ($r=.69$, $p<.01$) arasında orta düzeyde, derse ilgi ($r=.73$, $p<.01$) ile arasında yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Mülteci öğrencilerin kötümserlik algısı ile ders saati ($r=-.68$, $p<.01$), derse ilgi ($r=-.69$, $p<.01$) ve öğretmene karşı tutum ($r=-.65$, $p<.01$) arasında orta düzeyde negatif yönde bir ilişki olduğu bulunmuştur. Bu bulgular, oluşturulan her bir modelde, değişkenler arasındaki korelasyon ilişkisinin, çoklu doğrusal bağlantı problemi teşkil edecek düzeyde olmadığını göstermektedir (Çokluk vd., 2014).

Araştırmanın yordayıcı değişkeni olan beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum ölçeğinin ders saati, derse ilgi, öğretmene karşı tutum alt boyutlarının mülteci öğrencilerin iyimserlik algılarını yordamasına ait çoklu regresyon analizinin bulguları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Mülteci Öğrencilerin İyimserlik Algılarının Yordanmasına İlişkin Bulgular

Değişkenler	B	Std Hata	β	t	p
Sabit	-.258	.152		-1.698	.000
Ders Saati	.343	.048	.319	7.129	.000
Derse İlgisi	.360	.057	.311	6.312	.000
Öğretmene Karşı Tutum	.315	.047	.293	6.651	.000

Not: $R=.81$ $R^2=.65$ $F(3-346)=220.93$ $p=.000$

Tablo 3'te yapılan çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları incelendiğinde, tüm değişkenlerin birlikte, öğrencilerin iyimserlik algılarını istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yordadığı ve kurulan regresyon modelinin anlamlı olduğu görülmektedir ($R=.81$, $R^2=.65$, $F(3-346)=220.93$ $p<.01$). Modelde yer alan yordayıcı değişkenlerin t değerleri, tek tek ele alınıp incelendiğinde, ders saati ($t=7.12$, $p<.01$), derse ilgi ($t=6.31$, $p<.01$) ve öğretmene karşı tutumun ($t=6.65$, $p<.01$) öğrencilerin iyimserlik algıları üzerinde pozitif yönde anlamlı birer yordayıcı oldukları görülmektedir. Yordayıcı değişkenlerin standardize edilmiş regresyon katsayıları incelendiğinde, öğrencilerin iyimserlik algıları üzerinde görece önem sıralarının; ders saati ($\beta=.319$), derse ilgi ($\beta=.311$) ve öğretmene karşı tutum ($\beta=.15$) olduğu görülmektedir. Bu bulgulara göre ders saati 1 puan arttığında, iyimserlik puanında .31, derse ilgileri 1 puan arttığında, iyimserlik puanında .31 ve öğretmene karşı tutumları 1 puan arttığında, psikolojik puanında .29 puanlık artışa neden olacağı söylenebilir.

Araştırmanın yordayıcı değişkeni olan beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum ölçeğinin ders saati, derse ilgi, öğretmene karşı tutum alt boyutlarının mülteci öğrencilerin kötümserlik algılarını yordamasına ait çoklu regresyon analizinin bulguları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Mülteci Öğrencilerin Kötümserlik Algılarının Yordanmasına İlişkin Bulgular

Değişkenler	B	Std Hata	β	t	p
Sabit	6.285	.172		36.567	.000
Ders Saati	-.340	.056	-.300	-6.071	.000
Derse İlgisi	-.360	.068	-.302	-5.255	.000
Öğretmene Karşı Tutum	-.296	.052	-.280	-5.698	.000

Not: $R=.77$ $R^2=.60$ $F(3-334)=170.08$ $p=.000$

Tablo 4'te yapılan çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları incelendiğinde, tüm değişkenlerin birlikte, öğrencilerin kötümserlik algılarını istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yordadığı ve kurulan regresyon modelinin anlamlı olduğu görülmektedir ($R=.77$, $R^2=.60$, $F(3-334)=170.08$ $p<.01$). Modelde yer alan yordayıcı değişkenlerin t değerleri, tek tek ele alınıp incelendiğinde, ders saati ($t=-6.07$, $p<.01$), derse ilgi ($t=-5.25$, $p<.01$) ve öğretmene karşı tutumun ($t=-5.69$, $p<.01$) öğrencilerin kötümserlik algıları üzerinde negatif yönde anlamlı birer yordayıcı oldukları görülmektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Çalışmanın amacı, mülteci öğrencilerin iyimserlik ve kötümserlik düzeyleri ile beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları arasında anlamlı ilişkiler olup olmadığını belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda 2 farklı çoklu doğrusal regresyon analizi modeli kurulmuş ve mülteci öğrencilerin iyimserlik ve kötümserlik düzeylerinin tahmin edilmesinde hangi değişkenlerin ne oranda ve ne yönde rolü olduğu ayrı ayrı belirlenmiştir. Birinci regresyon analizinde, mülteci öğrencilerin iyimserlik düzeylerinin yordayıcıları tespit edilmiştir. Regresyon analizi bulgularına göre, beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum ölçeği alt boyutlarından derse ilgi, ders saati ve öğretmene karşı tutumun iyimserlik düzeyini pozitif yönde anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur. Derse ilgi, ders saati ve öğretmene karşı tutumun iyimserlik puanlarındaki toplam varyansın %65'ini açıkladığı görülmüştür. Yapılan ikinci regresyon analizinde, mülteci öğrencilerin kötümserlik düzeylerinin yordayıcıları tespit edilmiştir. Derse ilgi, ders saati ve öğretmene karşı tutum'un kötümserlik düzeyini negatif yönde anlamlı olarak yordadığını ortaya çıkarmıştır. Derse ilgi, ders saati ve öğretmene karşı tutumun kötümserlik düzeyindeki toplam varyansın %60'ını açıkladığı görülmüştür.

Okullar, mülteci öğrencilere sunulan ilk ve en etkili hizmet sistemlerinden biri olarak kabul edilmektedir (Keating & Ellis, 2007). Aynı şekilde, mülteci öğrencilerin okul kültürüne daha etkin bir şekilde entegre edilmesinin en önemli aracının spor olduğu da belirtilmektedir (Atencio, 2006). Mültecilerin refah düzeylerinin (sosyalleşme, sağlık, sağlıklı yaşam vb.) sportif faaliyetler yoluyla artırılması tüm dünyada ortak bir araç olarak kullanılmaktadır (Dowling, 2020). Spor etkinliklerinin, farklı kültürlere sahip öğrencilerin bir araya gelip takım çalışması yapmalarını teşvik ettiği ve okul çağındaki çocukların fizyolojik, sosyolojik ve psikolojik gelişimlerine katkı sağladığı bilinmektedir (Sağın & Güllü, 2020; Sirard vd., 2006).

Beden eğitimi dersleri öğrencilere takım çalışması, liderlik, disiplin ve sporun temel prensipleri gibi önemli beceriler kazandırmaktadır. Bu beceriler, öğrencilerin sadece fiziksel sağlıklarını değil, aynı zamanda sosyal ve duygusal gelişimlerini de desteklemektedir. Takım sporları veya grup aktiviteleri, öğrenciler arasında dayanışma ve arkadaşlık duygularını teşvik ederken

genel yaşam iyimserliğini artırabilir. Ayrıca, beden eğitimi derslerindeki kişisel başarılar, öğrencilerin özsaygılarını artırabilir ve iyimserlik algılarını olumlu yönde etkileyebilir. Beden eğitimi dersleri mülteci öğrenciler için daha fazla öneme sahip olabilir. Spaaij vd., (2019) tarafından 1996-2019 yılları arasındaki araştırmaların analiz edildiği çalışmada, göç ettikleri toplumda spor ve fiziksel aktivite deneyimi olan mülteci öğrencilerin geleceğe daha olumlu baktıkları, yaşadıkları topluma daha kolay adapte oldukları ve aidiyet duygusu oluşturdıkları belirtilmektedir. Beden eğitimi ve spor kültürel altyapıya sahip öğrencilerin sosyal sorunlarının azaltılmasına yardımcı olabilecek kültürel bir temas alanı olarak görülmektedir (Tarc & Tarc 2015).

Song ve Lee (2021) çalışmalarında, spora katılımın iyimserlik üzerinde pozitif (+) bir etki yarattığını ortaya çıkarmıştır. Benzer şekilde Koo ve Lee'nin (2015) çalışmasında, fiziksel aktiviteye dayalı rekreasyon programına katılımın iyimserlik üzerinde sıklık, yoğunluk ve süre açısından olumlu bir etkisi olduğu belirtilmiştir. Bu bulgular, spora katılımın iyimserlik üzerinde olumlu, kötümserlik üzerinde ise olumsuz bir etkisi olduğunu göstermektedir. Beden eğitimi dersine yönelik olumlu bir tutumun, fiziksel aktiviteye olan katılımı artırarak mülteci öğrencilerin iyimserlik düzeylerini yükseltebileceği düşünülebilir. Beden eğitimi dersine yönelik olumsuz bir tutumun ise fiziksel aktiviteye karşı isteksizliği artırarak mülteci öğrencilerin kötümserlik düzeylerini etkileyebileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Bu nedenle, beden eğitimi dersine yönelik tutumun iyimserlik ve kötümserlik üzerindeki etkilerini daha detaylı bir şekilde araştıran çalışmalara ihtiyaç bulunmaktadır. Bu tür çalışmalar, mülteci öğrencilerde beden eğitimi dersinin psikolojik iyilik hali üzerindeki rolünü daha iyi anlamamıza yardımcı olabilir.

Öğretmenler mülteci eğitiminin temel aktörleridir çünkü çocukların neyi ve nasıl öğreneceğini onlar belirlemektedir (Ferguson, 2003). Mülteci öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerine karşı olumlu bir tutum içinde olmaları, bu öğrencilerin derslere daha istekli katılmalarına ve fiziksel aktivitelere daha olumlu bir şekilde yaklaşmalarına neden olabilir. İyi bir öğretmen-öğrenci ilişkisi, öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade etmelerine, özgüvenlerini artırmalarına ve sosyal bağlantılarını güçlendirmelerine yardımcı olabilir. Bu da genel iyimserlik düzeylerini olumlu bir şekilde etkileyebilir. Diğer yandan, mülteci öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerine karşı olumsuz bir tutum içinde olmaları, derslere olan motivasyonlarını azaltabilir ve fiziksel aktivitelere karşı isteksizlikleri artırabilir. Bu durum, genel kötümserlik düzeylerini yükseltebilir, çünkü olumsuz bir öğrenme deneyimi yaşamak, özsaygıyı düşürebilir ve umutsuzluğa yol açabilir.

Çalışmanın sonuçları, Suriyeli mülteci öğrencilerin iyimserlik ve kötümserlik düzeylerini etkileyebilecek önemli faktörleri ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda, gelecekteki araştırmalar, mülteci öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerine yönelik tutumlarının daha derinlemesine analizini yaparak, bu etkilerin altında yatan mekanizmaları daha iyi anlamayı hedefleyebilir. Mülteci öğrencilerin eğitim deneyimlerini iyileştirmek için beden eğitimi ve sporun önemini göz önünde bulundurulmalıdır. Mülteci öğrencilere yönelik beden eğitimi derslerine katılımı artırmak için daha fazla teşvik edici programlar geliştirilmelidir. Bu programlar, derslere olan ilgiyi artırarak mülteci öğrencilerin iyimserlik düzeylerini artırabilir. Ders içeriğinin daha çeşitlendirilmesi ve öğrencilerin ilgi alanlarına daha fazla odaklanması, derslere olan olumlu tutumu artırabilir. Beden eğitimi öğretmenlerinin mülteci öğrencilere karşı daha anlayışlı ve destekleyici olmaları, onları motive etmeleri iyimserlik düzeylerini artırabilir. Çalışmanın bulguları, mülteci krizlerinin etkilerini hafifletmeye ve mülteci öğrencilerin sosyal uyumlarını desteklemeye yönelik daha etkili politika ve uygulamaların geliştirilmesine rehberlik edebilir.

Kaynaklar

- Akandere, M., Özyalvaç, N, T. & Duman, S. (2010). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları ile Akademik Başarı Motivasyonlarının İncelenmesi (Konya Anadolu Lisesi Örneği). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 24; 1-10.
- Atencio, M. (2006). 'Crunk', 'Cracking' and 'Choreographies' [manuscript]: The Place and Meaning of Health and Physical Activity in The Lives of Young People From Culturally Diverse Urban Neighbourhoods, PhD thesis, University of Wollongong.
- Azzarito, L., Simon, M. & Marttinen, R. (2017). Up Against Whiteness: Rethinking Race and The Body in a Global Era. *Sport, Education and Society*, 22(5), 635-657. <https://doi.org/10.1080/13573322.2015.1136612>
- Bailey, R. (2006). Physical Education and Sport in Schools: A Review of Benefits and Outcomes. *Journal of School Health*, 76(8), 397-401.
- Bal, E. (2010). İlköğretim Okullarındaki Beden Eğitimi Dersinin Yapılmasında Karşılaşılan Yetersizliklerin Giderilmesinde Yönetici ve Öğretmenlerin Rolü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bartsch, F. & Rulofs, B. (2020). Intersections of Forced Migration and Gender in Physical Education. *Frontiers in Sociology*, 5, <https://doi.org/10.3389/fsoc.2020.539020>
- Blasco-Belled, A., Rogoza, R., Torrelles-Nadal, C., & Alsinet, C. (2022). Differentiating Optimists From Pessimists in The Prediction of Emotional Intelligence, Happiness, and Life Satisfaction: a Latent Profile Analysis. *Journal of Happiness Studies*, 23(5), 2371-2387. <https://doi.org/10.1007/s10902-022-00507-4>
- Bockorny, K. (2015). Psychological Capital, Courage, and Entrepreneurial Success. Phd Thesis, Bellevue Univ., Bellevue, Nebraska, Usa
- Boyden, J., de Berry, J. & Feeny, T. J. Hart, (2002). Children Affected by Armed Conflict in South Asia: A Review of Trends and Issues Identified Through Secondary Research, 7, 1-75. Refugee Studies Centre Working Paper.
- Bulut, S., Soysal, Ö. K. & Gülçiçek, D. (2018). Suriyeli Öğrencilerin Türkçe Öğretmeni Olmak: Suriyeli Öğrencilerin Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (Teke) Dergisi*, 7(2), 1210-1238.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2008). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Pegem A Yayıncılık, Ankara.

- Cabot, H. (2016). 'Refugee Voices' Tragedy, Ghosts, and The Anthropology of Not Knowing. *Journal of Contemporary Ethnography*, 45(6), 645–672.
- Carpenter, C. J. (2010). A Meta-Analysis of The Effectiveness Of Health Belief Model Variables in Predicting Behavior. *Health Communication*, 25(8), 661-669.
- Carver, C. S. & Scheier, M. F. (2014). Dispositional Optimism. *Trends in Cognitive Sciences*, 18, 293–299.
- Cseplö, E., Wagnsson, S., Luguetti, C. & Spaaij, R. (2022). 'The Teacher Makes Us Feel Like We Are a Family': Students From Refugee Backgrounds' Perceptions of Physical Education in Swedish Schools. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 27(5), 531-544. <https://doi.org/10.1080/17408989.2021.1911980>
- Çalışkan, H. & Uzunkol, E. (2018). Ergenlerde İyimserlik-Kötümserlik Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması. *The Journal of Happiness & Well-Being*, 6(2), 78-95.
- Çokluk, Ö., Şekercioglu, G. & Büyükoztürk, Ş. (2014). Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik SPSS ve LISREL Uygulamaları (3.Basım). Pegem Akademi, Ankara.
- Dhillon, K. K., Centeio, E. E. & Dillon, S. (2020). Drumming and Dancing: Creative Movement For Convention Refugee Youth in a Physical Activity Space. *Sport, Education and Society*, 25(3), 318–331. <https://doi.org/10.1080/13573322.2019.1589444>
- Dowling, F. (2020). A Critical Discourse Analysis of a Local Enactment of Sport For İntegration Policy: Helping Young Refugees or Self-Help For Voluntary Sports Clubs?. *International Review for the Sociology of sport*, 55(8),1152-1166. <https://doi.org/10.1177/1012690219874437>
- Dündar, A. (2019). Impact of Physical Education Lesson on Adaptation of Syrian Refugee School Age Children in Turkey. *World Journal of Education*, 9(1), 266-273. <https://doi.org/10.5430/wje.v9n1p266>
- Fader, N., Legg, E. & Ross, A. (2019). The Relation of Sense of Community in Sport on Resilience and Cultural Adjustment For Youth Refugees. *World Leisure Journal*, 61(4), 291–302. <https://doi.org/10.1080/16078055.2019.1661105>
- Ferguson, R. F. (2003). Teachers' Perceptions and Expectations and The Black-White Test Score Gap. *Urban Education*, 38, 460-507. <http://dx.doi.org/10.1177/0042085903038004006>
- Gallagher, M. W., Long, L. J., Richardson, A. & Souza, J. M. D. (2019). Resilience and Coping in Cancer Survivors: The Unique Effects of Optimism and Mastery. *Cognitive Therapy and Research*, 43(1), 32–44. <https://doi.org/10.1007/s10608-018-9975-9>
- Güven, F., Yılmaz, A. & Şahin, H. M. (2022). Examination of Disadvantaged Children's Communication Skills With Sports Branches. *Turkish Journal of Kinesiology*, 8(4), 122-131. <https://doi.org/10.31459/turkjin.1202591>
- Harwood, G., Sendall, M. C., Heesch, K. C., & Brough, M. (2021). A Bourdieusian Analysis Exploring the Meaning of Sport For Young Women From Refugee Backgrounds in an Australian State High School. *Sport, Education and Society*, 26(2), 175-187. <https://doi.org/10.1080/13573322.2019.1710697>
- Hırlak, B., Taşlıyan, M. & Sezer, B. (2017). İyimserlik ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişki ve Demografik Özellikler Bağlamında Algı Farklılıkları: Bir Alan Araştırması. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(1): 95-116.
- Hooper, H. (2015). Africa's Lone Child Migrants Face Robbery and Torture on Journey to Europe. *The Guardian*. <http://www.theguardian.com/world/2015/apr/18/africas-lone> adresinden erişilmiştir.
- Hudson, C., Luguetti, C. & Spaaij, R. (2023). Pedagogies İmplemented With Young People With Refugee Backgrounds in Physical Education and Sport: A Critical Review of The Literature. *Curriculum Studies in Health and Physical Education*, 14(1), 21-40. <https://doi.org/10.1080/25742981.2022.2052330>
- Jeanes, R., O'Connor, J. & Alfrey, L. (2015). Sport and The Resettlement of Young People From Refugee Backgrounds in Australia. *Journal of Sport and Social Issues*, 39(6), 480–500.
- Kaya, A., Balay, R. & Göçen, A. (2012). Öğretmenlerin Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Tekniklerine İlişkin Bilme, Uygulama ve Eğitim İhtiyacı Düzeyleri. *International Journal of Human Sciences*, 9(2), 1303-5134.
- Kılıç, B. S. (2020). Panik Yok! Ben Mülteciyim İsimli Kitabın Değerlendirilmesi. *Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Dergisi*, 3(1), 129-134.
- Kır R. (2012). İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum ve Davranışları. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.
- Kia-Keating, M. & Ellis, B.H. (2007) Belonging and Connection to School in Resettlement: Young Refugees, School Belonging, and Psychosocial Adjustment, *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 12(1):29-43. <https://doi.org/10.1177/1359104507071052>
- Koo, J. E. & Lee, G. U. (2015). An Effect of Physical Activity-Based Recreation Programs on Children's Optimism, Humor Styles, and School Life Adjustment. *Journal of exercise rehabilitation*, 11(3), 169.
- Ley, C. & Barrio, M. R. (2019). Promoting Health of Refugees in And Through Sport and Physical Activity: A Psychosocial, Trauma-Sensitive Approach. *An Uncertain Safety: Integrative Health Care For The 21st Century Refugees*, 301-343.
- Luguetti, C., Singehbhuyee, L. & Spaaij, R. (2021). Stop Mocking, Start Respecting: An Activist Approach Meets African Australian Refugee-Background Young Women in Grassroots Football. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 14(1), 119–136. <https://doi.org/10.1080/2159676X.2021.1879920>
- Lundkvist, E., Wagnsson, S., Davis, L. & Ivarsson, A. (2020). Integration of İmmigrant Youth in Sweden: Does Sport Participation Really Have an İmpact?. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 891-906. <https://doi.org/10.1080/02673843.2020.1775099>
- Malsbary, C. B. (2016). Youth and Schools' Practices in Hyper-Diverse Contexts. *American Educational Research Journal*, 53(6), 1491–1521.

- McIntyre, J. & Hall, C. (2020). Barriers to The İnclusion of Refugee and Asylum-Seeking Children in Schools in England. *Educational Review*, 72(5), 583–600. <https://doi.org/10.1080/00131911.2018.1544115>
- Meevissen, Y. M. C., Peters, M. L. & Alberts, H. J. E. M. (2011). Become More Optimistic by İmaging a Best Possible Self: Effects of a Two Week İntervention. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 42, 371– 378. <https://doi.org/10.1016/j.jbtep.2011.02.012>
- Mertler, C. A. & Vannatta, R. A. (2016). *Advanced and Multivariate Statistical Methods: Practical Application and İnterpretation* (6.publish). CA: Pyrczak Publishing. <https://doi.org/10.4324/9781315266978>
- Nar, B. (2008). Göçün Eğitime ve Eğitim Yönetimine Etkileri (Dilovas Örneği), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisan Tezi, Sakarya.
- Papageorgiou, E., Digelidis, N., Sympas, I. & Papaioannou, A. (2021). A Needs Assessment Study on Refugees' İnclusion Through Physical Education and Sport. Are we ready for this challenge?. *Physical Culture and Sport*, 91(1), 21-33. DOI:10.2478/pccsr-2021-0016
- Pink, M. A., Mahoney, J. W. & Saunders, J. E. (2020). Promoting Positive Development Among Youth From Refugee and Migrant Backgrounds: The Case of Kicking Goals Together. *Psychology of Sport and Exercise*, 51, 1–12. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2020.101790>
- Rosenberg, D., Fejgin, N. & Talmor, R. (2003). Perceptions of İmmigrant Students on The Absorption Process in An Israeli Physical Education and Sport College. *European Journal of Physical Education*, 8(1), 52-77.
- Rosso, E. & McGrath, R. (2016). Promoting Physical Activity Among Children and Youth in Disadvantaged South Australian CALD Communities Through Alternative Community Sport Opportunities. *Health Promotion Journal of Australia*, 27(2), 105–110. <https://doi.org/10.1071/he15092>
- Sağın, A. E. & Güllü, M. (2020). Suriyeli Öğrencilerin Okula Uyum Süreci; Sportif Etkinliklerin Rolü. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 22(3), 86-99.
- Sağın, A. E., Yücekaya, M. A., Uğraş, S. & Temel, C. (2022). The Role of Sports in School Belonging of Syrian Refugee Students in Turkey. *E-International Journal of Educational Research*, 13(2), 1-17. <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1024983>
- Segerstrom, S. C. (2007). Optimism and Resources: Effects on Each Other And on Health Over 10 years. *Journal of Research in Personality*, 41(4), 772-786.
- Sirard, J. R., Pfeiffer, K. A. & Pate, R. R. (2006). Motivational Factors Associated With Sports Program Participation in Middle School Students. *Journal of Adolescent Health*, 38(6), 696-703. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2005.07.013>
- Song, H. H. & Lee, D. J. (2021). Structural Relationship Between Korean Adolescent's Sports Participation, Optimism, Pessimism, Self-Regulation, and Coronavirus-Related Stress in the Pandemic Situation. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(20), 10645. <https://doi.org/10.3390/ijerph182010645>
- Spaaij, R., Broerse, J., Oxford, S., Luguetti, C., McLachlan, F., McDonald, B., ... Pankowiak, A. (2019). Sport, Refugees, and Forced Migration: A Critical Review of The Literature. *Frontiers in Sports and Active Living*, 1, 47. <https://doi.org/10.3389/fspor.2019.00047>
- Spaaij, R. & Oxford, S. (2018). SDP and Forced Displacement." In *Routledge Handbook of Sport and Development and Peace*, edited by H. Collison, S. Darnell, R. Giulianotti, and P. D. Howe, 385–395. London: Routledge.
- Sürücü, Ö. (2016). İş Yaşantısında İyimserlik, Yaşam Doyumu ve Mutluluk; Otel İşletmelerinde Çalışan İş Görenlere Yönelik Bir Uygulama. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(43), 2170-2176.
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics* (6th ed.), Allyn and Bacon, Boston.
- Tarc, P. & A. M. Tarc. (2015). Elite International Schools in the Global South: Transnational Space, Class Relationalities and the Middling' International Schoolteacher. *British Journal of Sociology of Education* 36(1), 34-52. <https://doi.org/10.1080/01425692.2014.971945>
- Thomas, P., Changezi, S. H. & Enstad, M. (2016). Third Space Epistemologies: Ethnicity and Belonging in an İmmigrant-Dominated Upper Secondary School in Norway. *Improving Schools*, 19(3), 212-228. <https://doi.org/10.1177/1365480216643200>
- Uğraş, S. & Özen, G. (2020). Investigation of Relationship Between Attitude to Physical Education Course and School Belonging. *Pedagogy of Physical Culture and Sports*. 24(1):48-53. <https://doi.org/10.15561/26649837.2020.0108>
- UNCHR. (2017). www.unhcr.org/turkey/home.php?page=29. Erişim tarihi 09.05.2017
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Ziaian, T., de Anstiss, H., Puvimanasinghe, T. & Miller, E. (2018). Refugee Students' Psychological Wellbeing and Experiences in The Australian Education System: A Mixed-Methods İnterpretation. *Australian psychologist*, 53(4), 345-354. <https://doi.org/10.1111/ap.12301>